

NEKEMELMEI

Előfizetési árak:

Helyben	Vidéken
1 évre 1.80 K.	1 évre 2.20 K.
6 évre 8.50 K.	6 évre 10.00 K.
12 évre 16.00 K.	12 évre 18.00 K.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kisváci utca 1.

Telefonszámok:
Szerkesztőség | 2-98.
Kiadóhivatal |
Nyomda: 2-98.

Felelős-szerkesztő: Hajós József.

Figyelő.

Egyik bizottsági tag nemrégiben azt mondta a közgyűlésen:

— Tudok olyan embereket, akiknek 200 métermázsza szén van a pincejükbén.

Egyeseknek 200 métermázsza, a többségnek, a legeslegkisebbeknek pedig 50 kgr. sem jut. Hát ez az egybeállított igazságtalanság!

Nyomorult szegény asszonyok kékre-zöldre fagyva, köhögve ácsorognak a szenesraktár előtt s mikor oda tolaokdtak nap nap után, elküldik őket nap-nap után:

— Nincs.

— De igenis van! Hiszen látjuk!

— Az már le van foglalva, 5 mm. ennek, 10 mm. annak.

Szóval a legszegényebb, a legnyomorultabb osztály hétszámra, hónapszámra egy gramm szenet se kap.

Urak! nem lesz ebből baj?! A nyomorúság, a hideg, az éhség borzasztó tanácsadó.

Nem lenne jó gondoskodni arról, hogy a legszegényebbek, az 50 grammok is jutásának szénhez. Gondoskodni, mig nem késő?!

*

Az oroszokat a háború előtt úgy gondoltuk el mint igába fogott állatokat. A kiket szekerbe fogott a hermelin palásos cár ó felsége, kancsukával veri a hátukat s azok húzzák az igát szótlanul, panasz nélkül az ajkukon, miként a barmok.

Most aztán, hogy szemtől-szemben látjuk őket, azt vesszük észre, hogy az orosz korántsem olyan elmaradott, buta és tehetetlen, mint a hogyan az irások, meg a mi képzeletünk lefestették őket.

Sőt, különösen a mióta az ingó járdása, kitaszított, legyalázott, megkorbácsolt béke mint kemény, dacos, ró-

zsásarcu ifju oil megszé Bresztliüooszokban fölemelte a fejét és ölelésre kitarja a karjait, a mi oroszaink bátrak, beszédesek, őszinték, sőt gorombán őszinték.

— Gazda! mondják a gazdának, azt mondja magyar: van szabadság! Ióán mondja: — Nincs szabadság! Bolt előtt listet kérni, szemet kérni ott áll a keresztény ott áll reggel, ott áll délben, ott áll este. És a magyar nem kap. A nem keresztény nem áll ott, an-

nak van szén, van liszt, van pénz, van szép ház. Oroszországban nem így van.

A gazda elszégyenlette magát, mert hiszen Ióánnak igaza van.

Pardon! igaz is! A zsidók most ünneplik a keresztény járom alól való felszabadulásuk 50 esztendő évfordulóját.

Vajon megszületett-e már az a második Dedk Ferenc, a ki a keresztények emancipációját megcsinálja?!

jogunk van. Punktum. S hogy mégis szövátesszük ezt a jerikói falmát, annak bizárolag az a célja, hogy közönségünk figyelmét ismétolten felhívjuk a mi szerencsétlen állapotainkra. Önerzéses nemest réges régen beprít fogott volna már a kezébe. Nekünk pedig — sajnos — ismerve hágyománys rövid esztendket, alapos ökönk van félni attól, hogy ez a sterencsétlen nemzet, főleg ennek intelligenciája, mely övtüredéken át tític, hogy a hazug liberalizmus esörgöspékját nyomják a fejébe, el fogja túrni azt is, hogy szabadkőmü verség számárfileket rákjon a fejére.

VAKOLÁS.

Holdvilágos felusi északákon a kertek alatt lehet hallani néha olyan éktelen koncertet, aminőt most, a kátholikus autonómia törvényjavaslat bejelentése mi kalmából a Világ, a Népszava és kepcselő részelt napról napra rendeznek. Aki ma ezeket a lapokat olvassa, szinte kénytelen arra gondolni, hogy itt egy nagy merénylet készül a magyar háza vagyons, épése ellen. Hogy a magyar kátholikus egyház egy nagy rablóbanda s a rablóvezér, az a modern Fatia Negra — no, ugye természetesen — Apponyi Albert gróf.

Szóval a gazda késsül kirabolni a saját házat. Az, aki ezer éve megalapította. Az, aki ezer baj és veszedelem között fenntartotta. Az, aki, mint ezer éven át mindig, ugy most is vérvél, életével védelmes. Aki kitárta mellét tatár, török előtt, aki ma a galicai lövészárkokban, a Doberdó poklában vérték. A magyar kátholizmus.

Aki nem tudja, nem hiszi, hogy mily gyálasatos idők szakadtak ránk szép Magyarországon a huszadik század második tizedében, az, az olvassa el ezeket a lapokat. Amelyek mindentki meggyőződését tisztelik? Amelyeknek a vallás tisztánfgy. Amelyek oly hangosan titakoznak az ellen, hogy a felekezeti kérdést valahova belekerüjünk.

Marfálócok, zsebrakók, szervezett metfia vagyunk, szerintük, mi kátholikusok, megrabolni, kifosztani akarjuk ezt a szegény Magyarországot.

Epen most, mikor életre halálra küld. Mikor ezer sebből vérünk. Mikor legjobbjait a hároterén vannak s nem állhatnak utjába ennek a kátholikus tol-

vajbandának. Még jó, igazán jó, hogy Jászi Oskár, Bíró Lejos, Garami Ernő, Buchinger Mánd, no meg Bokányi Dező véletlenül (?) nincsenek a fronton. Legalább ezek vigyáznak a magyar vagyona, a magyar házára. A szent István országára. A Nagy Lejos, a Hunyady Mátyás országára. A Rákóczi, a Deák Ferenc országára. Hogy el ne lophasák a — kátholikusok.

Mert est akarja Apponyi. „Merényletet elkövetni az állami kincstár ellen, merényletet a földért sövörgő milliók ellen, merényletet (ugy-e ennek benne kell lennie?) a kultúra ellen.“ Azaz, hogy megakarja hagyni a szent királyaink magányvagyonából, egyesek nagylelkűségéből az ezvázának adományozott birtokokat. Kiadni a kátholikus szerzetesvagyonból létesített vallási és taouimányi alapokat azoknak, akiké mindig volt.

Komoly ember mosolyogni szeretne efelett a szabadkőmüves toporzékolás felett, ha annyira szégyenletes, annyira arpirító nem lenne az a vak merőség, amellyel ezek a magyar nemzet végtelen és buta türelméből itt élő, jól rosszul kimosakodott, megtollasodott frontmögötti alakok a magyarság, a legnagyobb magyar vallás, a kátholizmus boosültében, jogalban, vagyonában sáros cizmájukta gázolnak.

Igazán nehéz ilyenkor sordulni ott lenni a toll hegyére s csak a jóléteünk tart vissza bennünket attól, hogy ugy írjunk, ahogyan kellene.

Hát hiszen baj azért nem lesz ebből a szabadkőmüves kiabálásból. Megtartjuk, ami a miénk, visszakapjuk, amíhez

Nem tartozik szorosan ide, de kupóra jön ezzel a szabadkőmüves honmentéssel kapcsolatban rámutatnunk arra, hogy a Világék, bár elfogultanok (?), minden vallással szemben, szakias és bizárolag Apponyióti és a kátholikusoktól féltik a hazát. A hadseregezállított millióiról, a bankok birtokvásárlásairól soha egy szót sem szólnak. Ezekről nem féltik azt a földet, mely után „milliók sövárognak.“

Egyéb seboit sem látják meg soha ennek az országának. Pótoljuk mi néhány kis kanarfordi pillanattelvéstellel onan a Verchotiniából. Az Alkotmány karácsonyi számából oltotuk ki sokak okulására.

... Egy kicsiny faluban ül egy kicsi viskóban egy szomorú asszony. Férje háboruban van. Van egy tehénkéje, de a zsidó kierooszakolta, hogy eladja. Megcsalta, nem fizette ki egészen — perzefogta a zsidót. Ügyvédet fogadott magának, ahhoz vitte bizalma. Ma kapta a végzést: az ügyvédnek perköltségek fejében 847 korona 50 fillért kell fizetnie — a tehén elveszett! ...

... Ma karácsonyra dohány nélkül lesz sok község. ... Hídeg banyas szél fújja be X. toprongyos község útját, melyen erősen köpenybe burkolva halad egy csempe. Egyvet helyett egy batyut visz köpenyé alá. Bemegy az első zsidó házhoz s leteszí terhet: kétázák pakli 12 filléres dohány. ...

Egy félóra mulva a kázar kint áll a kiskapuban, mint éhes pók várja áldozatait. Mellette elhalad egy rutén. — Vaszily gazda, van dohány! — Hala! Istennek! — csillannak meg a szemek a ruthénnek. — De csak három tojás egy pácska (pakli).

— Az egész faluban nem talál annyit, *uram* — adok egy koronát.
— Adjál keltőt s megkapod ezt a bagót is — s azszal agyarai közül kivézi a portórikó maradványt...

... Egy karánál megrühedtek a kecskék, egy pár el is hullott. A szomszéd udvarán voltam s a palánkon keresztül egészen jól hallottam a vén kazár szavait:
— Megdögölt? Nyuzd meg, a *gofnak* jó lesz!
— És ma, karácsony napján a módosabb ruhén gazdák dögölték kecskét essnek, melynek kilőjért majd a nyáron 4-5 napot fognak dolgozni a kazárnak...

Egy egy képet hoztam itt Ung, Bereg és Máramarosból. Hozhattam volna százat is, ezret is. De minek? ... szavaim pusztába kiáltónak szavai. Ezekkel az esetekkel csak könynyített igazságot sóvárgó lelkelem... Ajánlom őket *Egán Ede* emlékének. Ezt hozom ma az ő díott emlékének karácsonyi ajándéku — *háts utódjaitól*... A fehérbe öltözött beszédké csúcsok melán néznek a magasba. Csend van — csak a szél sítit el fölöttük...

Latiuc feleim, így vagyunk! Ez a mai Magyarország!
De erről nem beszél a *Világ*. Ő tudja, miért. Hanem vékonykét sir Apponyinak felelt a „kultur. lienes merénylet

TÁRCA.

Komáromi Erzsébet.

Egyszerűbb, igénytelenebb nevet állítanak meg tárcá fölé enné a nényél. Pedig a viselője valóságos fogalom volt: a szenvedéseinek, a keresztény Krisztusi türelemnek szentek életébe illő fogalma. Most temették el advent utolsó vasárnapján s én talán kedves dolgoz: celekszem, ha néhány sorban emléket állítok a szenvedések leányának.

A története ott kezdődik, a hol a nyomorúság egy fehér élet tövises kálváriáját képezi ki. Nagyon kis leány korában cipőfűző nélkül, hideg, nedves, huzatos szobában kereste a kenyérét. Igen, Ne tessék tulzasanak venni. Ő éves korában már munkára fogták: tolat foztani, hogy a kis család keserves életéhez ő is hozzá kérezen egy-két karéj kenyeret. Ott kapta a csonttuberkulózist, ezt a szivelen zsarnokot, a mely 23 éven keresztül rállíntát kegyetlenséggel töltötte be-iffu életét. 15-20 év előtti tanítványom volt. Jól emlékszem rá ma is, a mikor lehaltott fejfel, féleán ijedé szemekkel tekintett rám a sendes jelentéketlen szegény kis leány. Csak azt tudom, hogy a sok száz tanítványom közül nagyon keveset tartottam fölőre és se tudásért, se magaviselésért nem tartottam kiválóságnak. Dehogy gondoltam, hogy 20 év múltán olyan közeli ismeretség fűz egy-

felett, hogy csak a középiskolákban 67 et dob oda a klerikális nevelés pusztító munkájának.

Ast hírszól, hogy ez az 57

középiskola még a katholicus pánszéknel és birtokoknál is jobban fáj a szabadságharcosoknak. Hát csak hadd fájjon!

Szilma.

Zeneszerző mint a Zöltségközpont igazgatója.

A budapesti Zöltségközpont igazgatójává tudvalevőleg Mezőssy Béla földművelésügyi miniszter Kálmán Jenő Ákos zenetanárt nevezte ki. Az új igazgató nagy szakember a zenében, de zöltségget, — a mint Nagy Ferenc kérdésére bevallotta, — csak főzött állapotban látott gyümölcsöt pedig befőzve.

Nagy protekciója volt Kálmán Jenőnek természetesen, hogy kineveztek a zöltségügyek igazgatójának. Azt hitték, majd az ő kedvverítő melódiái mellett elfelejti a lakosság azt, hogy zöltségre is szüksége van; majd az ő szerzeményeivel fogja magát rekompenzálni.

Hogy az ilyen szakértelmetlen igazgatás mellett mi megy végbe a központnál, arra jellemző az alábbi eset: A diót is — Zöltségközpont hatáskörébe utalták. — Elrendelték a dió rekvirálását, 30 gazdag bizományost kerítették,

akik hajlandók voltak vagononként 8000 korona jutalék megértésére mellett a diót rekvirálni. 3 koronát fizetnek a termelőnek és 3.80 ért adják a központnak. Vaggononként 4500 K tiszta haszna van a bizományosnak. Egy bizományos átlag 30 vaggont rekvirált, tehát 135000 koronát keresett a dión a fogyasztók bérére. Az üzletből teljesen kizárták a kereskedelmet és aki mégis foglalkozott vele, annak 500 koronát adott vagononként a bizományos, neki pedig 4000 K. maradt. Vajjon ez nem visszaélés-e?

— Jótékonyaság. Őrvegy Jani kievíts Vazulné dr. Farkas Péterné halálózása alkalmából koszorú megváltás címén a mezitlábás gyermekek részére 20 koronát adományozott. — Palánszky né 5 koronát, N. N., szintén 5 koronát adományozott a mezitlábások javára.

máshoz bennünket. Aztán elütné. Sokáig nem tudtam róla semmit. A mint elmondta, napszámba járt, a kömvészeknek téglát hordott. A betegsége lassan elhalt. Massodott fölőtte. Nem egyszer álltunk szedtek össze. Doktor közre adták kórházba vitték, ott addig ápoiták, míg újra beállították a kemény napszám munkájába. Dolgozott, feszítette a gyöngye izmait és sovány nyomorult láplálék mellett huzta az igát reggeltől estéig hitvány 46-50 krajcárért. Csak azért emlitem ezt, hogy az összehasonlításra alkalmas adjak azoknak, a kik jó módban, meleg szobában, szép ruhában de elégedetlenül, elérhetetlen szimes, pillangókat kergelve fölőli a szép ifjúságot. Hol van a ti sorstotok a szegény Komáromi Erzsébet? Pedig ugye ő is ugyanannak a jó istennek volt a teremtménye, a ki nektek az életet adta. Honnan van ez a nagy különbség és miért van a ti ajkátokon a panasz, a mikor ő türelemmel, lehaltott fölőli huzta az élet oltós napszámát.

Mikor plebános lettem, újra feltűnt. Megismertem és megváltoztottnak találtam. A szegény igénytelen leányból nagy leány lett. A szenvedés kialakította. Az értelmé egy nagyon okos, szinte tudományos rendszerre gondolni: csak a szenvedés tudományára. Arra hogy hogyan lehet keresztel leucóli, álmatlan éjszakákat fájda lomban előtenni anélkül, hogy legáltalabb hangos panaszokkal elégtételt szerezzen magának a szenvedéséért: keresni a szenvedés

dés mysztériumát, azt a mi ebben a gyöt ődésben jó, üdvös lehet. Belemélyedni egy másik élet nézésébe, belebocsajtani az élet gyökereit a szenvedő Krisztus életébe, a fájdalmas Szűz gyötrelmébe s úgy érezni hogy a szenvedés valami jóság, mert hasonlít az övékéhez s az utána következő élet is hasonlítani fog az övékéhez.

Eleinte az én fejlethetetlen jóságú káplánom Sándy János volt a lelki alya és vigasztalója, aztán, mikor elhagyott engem, én lettem a szegény Komáromi Erzsébet majdnem mindennapi áldozatója.

Mert ez: az áldozás volt az ő életének lényeges gyökere, a szenvedéseinek megédesítője: Naponta magához vette az Ur: testét s akkor egyszerre elfelejtette minden kínját. Ugy vágyódott utána mint a tikkadt vándor anyá: napugárban a forrás után s ha szívéhez közel érezte az Urat újra erős volt. Sohse felejttem el szavait, mikor távolabb vitték lakni s nem mehettm hozzá gyakrabban.

Szenvedni és nem áldozni ezt nem lehet kibírni. Pedig a fájdalom mindinkább rohamosabban támadt. Lehet már vagy öt éve, hogy az orvosok úgy látták a baját gyógyíthatósnak, ha a balkezet levágják. Sajnos! a betegség fészket nem írtottak ki: a csonttuberkulózis terjedt tovább és egyik tagját a másik után támadta meg. Tulajdonképen az lett volna az orvosság, ha a beteg tagjait egymásután elváltolják: a lábait, a másik kezét, az oldal csontjait stb. De hát ez nem volt lehetséges. A kór fészke benn

A sertésrekvirálás.

Dr. Saára Gyula polgármesternek a város közönsége nevében intézett beadványára a közéletmezei miniszter a következő leiratban válaszolt:

„Beadványára értesitem, hogy miután az ott rekvirált sertésekből legutóbb 60 darabot engedtem át a város részére, az egyes henteseknél zár alá veit készleteket pedig ugyanezen célból zár alá feoldottam, a város lakosságának zsr- szükségletét egyelőre fedezettnek kell tekintenem. A jövőben is készséggel hajlandó leszek azonban az ott rekvirálás alá kerülő sertések megfelelő mennyiségét az ottani közfogyasztás rendelkezésére bocsátani, miérr ismételen felhívom figyelmét arra, hogy az ellátatlan lakosság érdekeit úgy szolgálja legjobban, ha a rekvirálásokat mint teljesebb eredményességet leghatásosabban előmozdítja.

Egyben felhívom, nyomatékosan hasson oda, hogy egyes hizlalók a legszorosabban veendő házi és gazdasági szükségleten felüli sertéseket ne vágják le, miután a hizásra beállított sertések rendelkezésén alá

maradt és borzasztó fekélyek támadtak. Minden seb mögött ott égett, pusztult, romladozott a csont és ontotta magából a gennyet. Mindig újabb helyeken támadta meg s míg a gennyedés meg nem indult, borzasztó fájdalmakat érzelt.

De a fájdalmai mellett is iparkodott magán segíteni. A sebeit egy kézzel naponta maga tisztogatta, költözte. (Sőt egy kézzel és a fogival gyönyörű kézimunkákat, többek közt egy igen szép miseruhát is készített.)

Még érdekesebb volt az élnék, szinte tréfálkozó kedélye. Az egész körvők hozzájárult tanácsért, vigasztalásért s ő mindenkinek tudott valamit jót, fölemelőt mondani, ha egyebet nem, hát rámutatott a maga szenvedéseire s a panaszkodó-megdöbbenve tekintett önmagára: hol van az én szenvedésem az övéhez képest!

Nem egyszer találtam nála uri kisasszonyokat, akik messziről elfjöttek.

— Igazán örülök, hogy kedgyedet itt találom — mondtam.

— Idejövök, ha a bajaimban otthon csüggedést érzek. Itt új erőt meríték a további küzdelemhez, mert hiszen nem volna jogom a tiltakozásra, ha nekem kel ené szenvednem azt, amit a szegény Erzsébet szenved. Volt előkelő hölgy, méltóságos asszony, aki naponként azért jött hozzá, hogy a sebeit bekötözze, illetőleg, hogy a szent Erzsébetek munkájában magágyakorolja.

Mert a szegény beteg szenvedésél mindig szörnyűbbek lettek. A csontjai lassankint teljesen el

tartoznak. Amennyiben pedig az igazolt kényszervégaszt kivéve ily esetek előfordulnának, erélyes, megtorló intézkedéseket tegyen folyamatba.

HIREK.

— Egyházmegyei hír. A megyéspüspök a csakvári esperesi kerület esperesévé Pinlér Ferenc pápai kamarás, Alcsut községi tanácsban álló lelkészet nevezte ki.

— Katonai kintételek. Kir. schneubm Mihály népi egészségügyi hadnagy Takacs István tart. hadnagy az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján Trancsica József, Láng Árpád, Horváth János, Friedlón Lajos Vancsop tart. hadnagyok legfelsőbb dícsérő ülésén kapták.

— Katonai előléptetések. Major István 31. honvédszázad cserdebéli hadnagy főhadnaggyá; a 17. honvédszázad vezényel: Konáromi Mátyás, Szép József tart. főhadnagyként számadósokká, dr. Goldfelm Mihály, Varga Elemér, dr. Örfy Gyula népi főhadnagyként számadósokká, dr. Kemény Dávid, Szabó Ödön, Nouer Ignác, Rimlői Ferenc, Tarján Ernő népi tisztjelöltek hadnaggyokká, Bulath Gyula hadnagy főhadnaggyá, Tomka József, Laszloviczky János, Gombos József és Bende Oszkár zászlósok hadnaggyokká léptek elő.

korhadak, kezeit, lábai, oldalbőrét apró darabokra irtották szét. A genny aztán toltta maga előtt a sejt, tülelés csontszilánkokat, ki-mondhatatlan kínokat okozva a nyomorú betegnek.

Tessék ehhez elképzelni egy kis igaz listát — de alig 3 lépésnél szélesebb, 5 lépésnél hosszabb szobát, amelyben 5-6, némelykor több ember is szüla a levegőt. Aztán a silány, szegényes étkezést. Emellett érezni a test lassu öszsgeroskadását, de amelyhez a lélek még mindig konok szivóssággal ragaszkodik. Hányzor sóhajtottunk fel, akik-öt végődni láttuk: hogyan bírhat ki egy ember ennyi szenvedést? És birta, nem könnyek nélkül, őt a sokszor kicsavarodott a kék szeméből, hanem szó, panasz, kétségbeesés nélkül. Min déne roncs volt, csak az arca maradt ép és tiszta, az okos szemei meg az elméje, amely mindvégig öntudatosan viselte a borzalmas gyötörtést. Csodálatos dolog, hogy a tuberkulózia mindenét fölalta, de meghagyta a tüdejét, hogy az az élet lángját táplálja.

Bármennyig gondolkozunk fölötte, az egész történet titokzatos, érthetetlen az emberi fel fogásnak. Hogyan lehet ennyit szenvedni, hogyan lehet ennyit kibírni s a jó isten miért tett egy ily keserves, súlyos keresztet ily gyenge vállakra, akik-én, mint jó ismerője is mon' hatom, hogy a hőhisztia ártalmatlan, szelidségnek és jószáak példája lehetett! Talán bennünk az egészségeseket akart a jó isten a példájával tanítani, hogy hogyan kell túlni, lemondani, keresztény módon túlni és szenvedni.

Az angol kormány hajlandó a békéről tárgyalni.

Angol jelentés szerint az angol kormány Ausztria és Magyarország és Németország békeindítványát komoly mérlegelés tárgyává szándékozik tenni, mi helyt a hivatalos szöveg megérkezett. Lloyd George miniszterelnök már megállapította a napot is, amelyen Párisba utazik, hogy ez ügyben Olomenceau miniszterelnökkel tanácskozzék.

A hitfelekezeti és községi tanítók és óvónők államsegélye.

A hivatalos lap mai száma a kultuszminiszter rendeletét közli, a nem állami, tehát községi és hitfelekezeti elemi népiskoláknál alkalmazott tanítók, valamint a községek, hitfelekezetek és jogi személyek által fenntartott óvodáknál és állandó menedékházaknál alkalmazott óvónők és állandó menedékházvezetők újabb háborus államsegélye tárgyában. A rendelet első pontja a következőkben állapítja meg a háborus segélyeket:

A községi és hitfelekezeti elemi népiskolák rendes tanítóinak és tanítónőinek, akik az 1913. évi XVI. t. c. alapján fizetést kiegészítő államsegélyben részesülnek, évi 1200 koronára, az 1913. XL. t. c.

alapján fizeteskiegészítő államsegélyben részesülő óvónőknek 1080 koronára van igényük. A menedékházvezetőket 720 korona évi összegű háborus államsegély illeti meg. A szerzetes tanítók háborus államsegélye 1000, az ugyanilyen tanítóknak 800, a szerzetes óvónők segélye pedig 600 korona.

A rendelet megállapítja azután azokat a feltételeket, amelyek értelmében megilleti az államsegély azon tanítókat is, akik olyan iskolánál, óvodánál vagy menedékházaknál vannak alkalmazásban, melyek fennmaradó alkalmazottai törvényszerű fizetését eddig államsegély igénybevétele nélkül önerejük-ből biztosították.

A helyettesek háborus segélyét azokra a hónapokra, amelyekre az illető a szorgalmi idő alatt alapdíjazásban részesülnek, havi 80 koronában állapítják meg.

Csecsemővédő egyesület.

Adonyban. Adonyban f. hó 20-án nagy közönség jelenlétében alakult a Csecsemővédő egyesület 5 alapító 34 rendes és 36 pártoló taggal. Pártfogónak Zichy Liva Klara jelölt. — Elnököknek: Csöngegy Gyula esperes, Választmányának: Kusztos Jenőné, gr Szili Jánosné, Vajda Gyuláné, Huszár Gyuláné, dr. Kiss Jenőné, Köhler Jenőné, Kurján Mihályné és Kukulcska Györgyné lelt megválasztva. A taggyűjtés folyik M. ezen napon választották meg a hadsereg részére ruhagyűjtést eszközölő bizottságot is, a mely működését jan 5-én fogja megkezdeni.

Haltározások. Héjji Károly.

Héjji Erzsébet óvónő édesanyja 62 éves korában jan. 2-án meghalt. Temetése pénteken d. u. 3 órakor lesz Rákóczy utca 12 sz. alól. Az engesztelő szent mise pénteken reggel lesz a Jézus Szíve Templomban.

Bodor Irén folyó hó 1-én 18 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u. 2 órakor lesz Szunyog utca 5. sz. alól.

Bossák Erzsébet folyó hó 1-én elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz Temetősor 20. sz. alól.

— Rekviráló biztos. Székességhátvári területű legközelebbi végbemenő rekvirálás ellenőrzésével a közlekedési miniszter Szabovszky Miklós miniszteri titkár birta meg.

— Tengeri bajok. A rendőr büntető bíróság a rekvirált tengeri be nem szolgáltatása miatt a következő ítéleket hozta: Remsei János (Seregélyesi u. 29.) 50 K, Hegyi Ferenc (Kecskemét u. 5.) 60 K, id. Szegedy Antalné (Kecskemét 3.) 60 K, Tolnai Ferenc (Erzsébetliget) 340 K, Tujner János (Kulcsbúda u.) 80 K, Tóke István (Felsőbírályor 26.) 200 K, Stinger Miksa (Bauer légtelép) 80 K, Orbán József (Óregbég) 40 K, Truckenstajn Ignác (Óregbég) 80 K, Kis István (Dönköhegy) 280 K, Cs. Palkovits János (Vargacsatornapát 4.) 800 K, Hegyi Ferenc (Kecskemét 5.) 70 korona pénzpénztést kaptak.

— A Hadségélyes Bizottság ezennel a szokásos heti gyűléseit nem pénteken hanem csütörtökön tartja. Legközelebbi ülés holnap d. u. 5. órakor.

— Rendőri hírek. Wohl Zsigmond Szömörce utca 12 szám alatti lakosát Fister Teréz csavargó nővérek és fehéreknél lopott el a padlásról. Tettenek elkövetése után megugrott, a rendőrség keresi. — Molnár István táci lakosát, aki a helybéli Lutzkowitz féle vendéglőben volt megszállva, ismeretlen tetes az istállóból, december 30-án a déli órákban egy barna szűrt ellopott. — Lits János Zámoly u. 3. szám alatti lakosát dec. 30-án éjjel az istállóból 2 lovat számmal együtt elloptak. A tettesek az udvaron lévő szánkóba befogták a lovakat és elhajtották. Lits János feljelentése a rendőrség a tettesek után széles körben nyomozást indított, amely hamarosan sikerre is vezetett.

A nagytétényi tiszorőrs az ottani vasúti vendéglő istállójában a lovakat a szánkóval megtalálta s a lopás tettesét Pindur Kálmán helybéli születésű budapesti lakos festősegéd és Halasi Kálmán 88. sz. alagvezetési szabad-ságolt katona személyében leartóztatta. A lopás elkövetői három voltak, a harmadik is valószínűleg rövidesen rendőrkézre kerül. — Klaucz György kanonok Óregbégyn levő szőlőjében vasárnap éjjel ismeretlen tettesek a hajlékot feltörték és onnét eddig még meg nem állapított értékű apróbb holmikat elloptak. — Dr. Kárnik József orvos Bndai ut 28. szám alatti lakásának előcsarnokából ismeretlen tetes egy szőnyeget elloptat.

— Petroleum. A kereskedelmi miniszter Fejérvármegyének 450 q. Szésheszhérvárnak pedig 90 q. petróleumot utalványozott ki.

— Új évi üdvözlétek megváltására a polgármesteri hivatalnál adakoztak: Fenyves István és Fiai 20 kor, Keresztes Zsigmond 10 kor, Schwarzbach Flóra 10 kor, Debreczeni István 10 kor, Wariheim M. Fiai 5 kor, Lityán Viktória 5 kor, Németh István 5 kor, Deutsch Manó és Flá. 4 kor.

— Adomány. A Lujza szanatóriumnak a helybéli Dreher féle szőtelep 5 métermásra kokozot ajándékozott.

Talán az az igazság, amit a mi jó püspökatyánk mondott:

— Szegény Erzs, másokét szenved.

Hogyan illeszthető ez be az Uristen gazdaságának rendszerebe? — nem tudom. De érzem, hogy nagyon sok titok vár még ránk odaát. És nagyon sok dologt fogunk csodálkozni, amit itt a földön jónak vagy rossznak gondolunk s az Ur az 6 bölcsesége szerint egészen másként határozza meg, vagyis miként az Irtas mondja: a ti gondolatotok nem az én gondolataim.

Mikor haradtam, az első tjság az volt, hogy a szenvedések leánya végre kiszenvedett, elérte azt a nagy boldogságot, amiért akkora árat fizetett. A karacsony lobogó gyertyácaikat nem itt a földön látta, hanem ott fenn, a mennyországban gyujtották föl számára az angyalok.

Boldog, szátszor boldog leány, akít itt senki nem irigvelt s ahivel ott oly sokan cserémének! Kik tudják követni s kik érthetik el azt a magasztalt, amelyre ő föl-emelkedett?!

A temetésén sokan megjelentek. Olyanok, akiket a mi szegényes, nádfodeles viskóink környékén nem szoktunk egyébként látni. Hiszen na gyon sokan szerették és sokan merítették a lelkéből erőt és vigasztalást. Szép, fehér hó is esett a fehér koporsójára, hogy a fehér lelkét szegény Erzs fehér temetése még fehérebb legyen, visszatérőreje annak a hőhisztiságnak, a melynek örök birodalmába fölünk elszállott.

Bihlér Ferenc.

— Tavasz vetőmag a gazdák-
nak. A földművelésügyi miniszter
leiratot intézett ma Fehérvár
városához, amelyben rámatatott
arra, hogy a gazdák a tavaszi
vetőmag szükségleteiket a rendel-
kezésükre álló készletekből rend-
szerint fedezhetik. Miatán azonban
mégis lehet, hogy a gazdák meg-
felelő vetőmaggal nem rendelke-
zhetnek, gonoszkodott arról a
miniszter, hogy tavaszi árpa, zab,
tengeri és kölesből készletek
fenntartásának, amelyek elegendő-
k is lesznek ha abból csak a
feltétlenül reá szoruló gazdák
részesülhetnek. Felhívja a miniszter
a polgármestert, hogy január hó
15 ig legyen hozzá jelentést, hogy
Fehérvár területén van e feltétlen
szükség arra, hogy a miniszter
tavaszi vetőmagot bocsásson ren-
delkezésre, ha igen, számszerűleg
jelentse azt is, hogy minő és
mennyi vetőmag szükséges. A
vetőmag eladási árát a feladó
állomásra szállítva és feladva
mértékszámként a következőleg
állapította meg. Azon gazdák
részére, akik részükre engedélye-
zett vetőmag szállításához számkal
reméliknek és azokat a
feladási helyre bérmentve elküldik,
az árpáért 62, a zabért 56, a
tengeriért 59 a közönséges
tengeriért 56 és a kölesért 58
koronát fizetnek. Akik zsákokat nem
adnak, azok fizetnek szákkal
együtt árpáért 76, zabért 72, faj-
tengeriért 75, közönséges ten-
geriért 70 és kölesért
72 koronát métermázsánként.
A szükséges vetőmagot a Ma-
gyar Mezőgazdák Szövetkezete
szállítja a polgármester által meg-
adott címekre. A polgármester
jelentésével egyidejűleg a fehérvári
gazdák részére beszerezni kívánt
vetőmag ára is beküldendő a
szövetkezethez. Hangsúlyozza a
miniszter, hogy a rendelkezésre
álló készletekkel szemben úgy a
hadserg, mint a polgári lakosság
ellátása érdekében mutakozó
igényekre való tekintettel nagy
fontossággal bír az, hogy a közle-
mezéstől elvonat és vetésre
fenntrított termények kizárólag
vetésre használtassanak fel, elvárja
tehát a polgármestertől, hogy a
vetőmag bejelentések elbírálásánál
a legnagyobb szigorúsággal jár-
jon el, és kellően gondoskodik
arról is, hogy a kiadott magvak
feltétlenül elvetessenek.

— Szepő, májolt pörsevés
arcisztállanság póllására bizos-
tatásu szer a „Korona tejkrem”
(ezelől Crème de Lakteine), és az
párszori használat után az arco-
báronysimává és hófehérre teszi.
Egy kis légey 1-50 K. Nagytégely
3 K. Kapható Szűts Róbert gyogy-
szertárban.

Köbögés ellen kitűnően bevál-
táziszer a Störk-pasztila. Egy
doboz ára 1 korona. Kapható
Szűts Róbert király téri
gyógyszertárban.

Kiadóhivatali híresek.

M. P. Farkasgyepű. Sorsjegye
egy drb. tyukot nyert. Szives in-
tekedését kérjük, hogy mi történ-
jék vele.

K. S. A karácsonyi idővázletet a
fogásból a megnevezett fogoly
katona testvéreink nem Szabériá-
ból, hanem Sipótából küldték.

Színház.

Újév első estéjén a városi szin-
házban „A madarász” című zenes
színdarabot (operette) adták szűfől
hisz. Régi színdarab, de azért
folytonosan újként hat, mert a
benne kifejezésre hozott „örök
melódiák” sohasem válnak unal-
masakká. A Madarászban is meg-
nyilvánul amaz igazság, hogy a
zene nemcsak érzés és hangulatbeli
tényező, hanem fogalmi tartalma-
kat is kifejez, vagyis hangképle-
tekkel ugyanazt mondja, amit a
szóvev szavakkal mond.

E színdarabban a cselekmény
nem bonyolult, mégis érdekes és
kedves. Kár, hogy a két szereplő
„professzor” túlságosan groteszk
alak. Az Egyetemét és a tudomány
képviseleit a nagyközönség-előít
sohasem volna szabad oly abszurd
módon félszeg figurákként bemu-
latni. Mert minden gondolkodó
fej befájtja, hogy a társadalmat
nem az uralkodók és hadvezérek,
hanem a nagy tömegek szerelik,
mert ezek adnak irányelveket és
nevelik a világnézetek hívvallóit
és fanatikusait egyaránt.

A szereplők közül kiváltak:
Németh Irén, Mezei Margit színes,
tiszta énekükkel, Falussy és Krémer
meg Lónyai szintén kitűnő alkoi-
ták. A zenekar dirigálását Andor
karnagy végezte a nála megszokott
művészeivel.

Heti műsor:

Csütörtökön: A cigánybáró.
Pénteken: A tamilóné.
Szombaton: Csárdáskirálynő.
Vasárnap: d. u. Cigányprimás.
este: A cigánybáró.

Moz.

Apolló mozgószínház hírei.

Az Apolló igazgatósága közli:

A Cabiria filmkolosszusu bemu-
tatása valóságos lázas izgalomba
korta a főváros közönségét. A
helybeli Apollószínház lesz az első
az országban, amely ezt a fáne-
menyes filmalkotást bemutatja.

Székesfehérvár szab. kir. város fé-
m. átvételi bizottságától.

13802|1917. szám.

Felhívás.

A kereskedőkhöz és ipar-
üzökhöz fémtárgyaik azon-
nali beszoállítására

Felhívom azon helybeli ke-
reskedőket és iparosokat,
akiknek beszoállítására alá-
eső és üzletükben elhelyezett
fémtárgyak (kirakatberendezé-
sek) stb. vannak birtokukban,
hogy tekintet nélkül arra vaj-
jon a fémtárveteli bizottság
megjelent-e nálunk, vagy sem,
fémtárgyaikat 1918. évi jan.
2, 4, 5, 7 és 9 napok egyi-
kén délután 3 órakor szállítsák
be az átvételi bizottság raktár-
helyiségébe (József utca 14
szám) és ott a bizottságnak
hivatalos elismervény ellené-
ben adják át.

Mindazok ellen, akikre

nézve a megejtendő ellenőrző
számok során megállapítást
nyer, hogy fémtárgyaikat el-
titkolták, vagy beszoállításuk-
ukat bármilyen okból elmulasztot-
ták, a legszigorubb kihágási
eljárás fog megindulni.

Aki valamely fémtárgyának
anyagát illetőleg, vagy pedig
a beszoállításai kötelezettség
tekintetében tájékozással nem
bír, tartozik a kérdéses tárgyat
vagy pedig annak egy kis ré-
szét a bizottság szakértőjének
a kérdéses napok egyikén be-
mutatni és a fapott felvilágosi-
tás alapján eljárni.

Székesfehérvár 1917. évi
december hó 31-én.

Dr. Csitány G. Emil

tb. főjegyző.
a fémtárveteli bizottság elnöke.

APRÓHÍRDETÉSEK

BEKÖZMÖDÉS ALKALOMAL
vételnél, lakáskeresésnél, kiadás-
nál a legalkalmasabb és leg-
céltörzvetőbb mód, ha az apró-
hírdetéseken közzétesszük. A
hírdetés eredménye tekintettel a
Fejérmegyei Napló rendkívül
nagy elterjedtségére, biztos. A
Fejérmegyei Naplot Székesfehé-
várott az egész város olvassa,
mindenütt megtalálható. Sőt a
vármegye minden községében
nagy elterjedtségnek örvend. —
Ezenkívül az ország minden
részébe jár, sőt külföldre is.
Az apróhírdetés díj szabása olcsó.
Az apróhírdetés levelezőlap,
telefon utján is feladható. Vi-
deókról legcélszerűbb postaiútal
vanyon küldeni a szöveget és az
hírdetés art. Eves hírdetésnél
szerződés költető s akkor díj-
kedvezmény is jár.

Elveszett szombat délután Budai
ut 27. szám alól egy fél éves fehér-
szőrű ártény süldő. Aki tud róla
illő jutalom ellenében értesitse
Szalayt.

Egy új családi ház és egy
buzalóid eladó. Hosszusétate-
Horváth Andrásnál.

Széchenyi utca 66. számú ket-
tős bérház 15 lakással szabadkéz-
ből eladó. Nyolc évig adómentes.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Jórávaló mindenek lözödiányt
január 15 re kéressek. Budai ut 80.

Almásy telép első utcába ha-
todók háa eladó.

Két darabó 410 szallon gar-
nitúra, egy szallon asztalka és ruha-
szekrény eladó. Nagy Sándor utca
13. szám alatt.

Dréher sórraktárban két kocsis
azonnal felvételik.

Raczhegyen 1230. számú hájlek
3 oktályos szőlő, jókarban, eladó.
Cím: a kiadóhivatalban.

Krizantintó és v.rág — külön-
féle fajokból és színben — kap-
ható, Széchenyi utca 26. sz. alatt.

BUTOROZATLAN

két szobából

esetleg egy nagy szoba-
ból álló lakást a Bel-
városban, vagy a székes-
egyháztól nem nagy tá-
volságban

azonnal kibőrolnek.

Címre a lap nyom-
dájában.

Szerián és csütörtökön,
január 2 és 3 án:

DORIAN CRAY

Filmujdonság 4 felvonásban.

Remek pótmásor.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

Rendes helyárak.

A Fejérmegyei Napló telefonszáma:
Szerkesztőség és kiadóhivatal 2-08.
Nyomda 2-08. Megjelenik vasárnap
és ünneppnap kivételével mindennap
este 8 órakor.

Apolló mozgófényképszínház.

Szordan, január 2 és 3-án: Csütörtökön:

A legdrámaibb cselekményű „HELLA MOJA”-FILM!

AZ ESKÜ.

Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: HELLA MOJA.

Előadások: Köznapokon 6 és fél 9 órakor. Ünneppnap 3, 5,
7 és 9 órakor.

A nézőtér kellemesen fűtve van.